

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **C. F. H., a.s.**, zastúpeného advokátom *JUDr. J. B.*, proti žalovanému: **Slovenská obchodná inšpekcia, Ústredný inšpektorát**, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. SK/0530/99/08 z 25. septembra 2008, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1S 80/2008-42 zo dňa 26. mája 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1S 80/2008-42 zo dňa 26. mája 2009 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie a rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 26. mája 2009, č. k. 1S 80/2008-42 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. SK/0530/99/08 z 25. septembra 2008, ako aj rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu – Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove z 28. mája 2008, č. 9/0194/07/08, ktorými bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 200 000,- Sk za porušenie povinností predávajúceho stanovených zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“).

V odôvodnení predmetného rozsudku krajský súd uvádza, že:“... *v plnom rozsahu sa stotožňuje s právnou argumentáciou správnych orgánov a v súvislosti s námietkou*

žalobcu, že Slovenská obchodná inšpekcia nie je oprávnená posudzovať všeobecné obchodné podmienky podľa ustanovení Občianskeho a Obchodného zákonníka, sa súd nestotožňuje, pretože takéto oprávnenie jej vyplýva z citovaných ustanovení zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa ale aj podľa zákona č. 128/2002 Z. z. o kontrole vnútorného trhu. Tvrdenie žalobcu vo vzťahu k záverom správnych orgánov, že ak vo všeobecných obchodných podmienkach uviedol určité právo, ktoré mu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka prináleží a právo patriace spotrebiteľovi, vyplýva z ustanovení Občianskeho, resp. Obchodného zákonníka, nie je vo všeobecných obchodných podmienkach uvedené, s týmto názorom sa súd nestotožňuje, pretože ide o uvádzanie nejasných, nepresných, nejednoznačných a nezrozumiteľných údajov vo vzťahu k priemernému spotrebiteľovi.

Uvádzaním vo všeobecných obchodných podmienkach určitého práva vyplývajúceho z právneho predpisu pre žalobcu ale pre spotrebiteľa, iba pre žalobcu je nepochybné, že tým sledoval určitý zámer. Nič mu nebránilo v tom, aby právo plynúce mu zo zákona vo VOP pre seba vôbec neuvádzal a tvrdenia v žalobe, že tieto body VOP sú obsolentné, je zavádzajúce a pre posúdenie na účely zákona č. 250/2007 Z. z. aj podľa názoru súdu irelevantné.

Žalobná námietka, že za porušenie zákona bola žalobcovi rozhodnutím zo dňa 30.10.2007, č. P/0232/07 už uložená pokuta v sume 15 000,- Sk a že zrejme ide o prekážku rozhodnutej veci, je bez akýchkoľvek pochybností nedôvodná, lebo zo strany žalobcu ide o opakované porušenie zákonných povinností na základe ďalšej kontroly.

Z citovaných rozhodnutí oboch správnych orgánov, obsahu administratívneho spisu podľa názoru súdu vo veci bol skutkový stav zistený dostatočne, žalobcovi bolo poskytnuté právo vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia, náležitosti rozhodnutia vrátane jeho odôvodnenia sú v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (§ 32, § 33, § 46, § 47). Rozhodnutia sú podľa názoru súdu dostatočne odôvodnené a žalovaná sa s odvolacími námietkami žalobcu vypořádala...“.

Na základe uvedených skutočností dospel krajský súd k záveru, že rozhodnutie a postup správneho orgánu sú v súlade so zákonom, a preto žalobu žalobcu zamietol.

Včas podaným odvolaním sa žalobca domáhal zrušenia uvedeného rozhodnutia a vrátenia veci krajskému súdu na nové konanie, resp. zmeny napadnutého rozsudku a vrátenia veci správnym orgánom na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Poukázal na to, že prvostupňový súd vydal vo veci rozsiahly rozsudok, ktorým na stranách 1 až 25 doslovne cituje všetky predchádzajúce vyjadrenia účastníkov. Na str. 26 až 28 sa nachádzajú citácie relevantných právnych predpisov. Samotné odôvodnenie rozhodnutia sa nachádza na jeho poslednej strane, kde sa prvostupňový súd venuje jedinému bodu žaloby, a to otázke, či je porušením práva spotrebiteľa, ak dodávateľ v zmluvných podmienkach neuvedie také právo spotrebiteľa, ktoré vyplýva zo zákona, pričom v tejto veci zaujíma podobný názor ako žalovaný.

Ďalej sa súd venoval aj námietke rozsúdenej veci, ktorú neuznal. Iné odôvodnenie sa podľa názoru žalobcu v rozsudku nenachádza.

Žalobca upozornil na to, že v žalobe napadol všetkých 14 údajných porušení spotrebiteľských práv, pre ktoré mu žalovaná uložila sankciu, pričom ide o 14 odlišných, na sebe nezávislých konaní, resp. opomenutí, pri ktorých obe sporové strany uvádzali samostatné, navzájom nepodmienené právne argumenty.

Zdôraznil, že ústavné právo na preskúmanie správnych rozhodnutí obsahuje povinnosť súdu preskúmať napadnuté správne konanie v tom rozsahu, v akom ho žalobca napáda, pričom súd sa s tvrdením žalobu môže a nemusí stotožniť. Vždy však v rozhodnutí musí uviesť, s ktorým tvrdením sa stotožnil a ktoré tvrdenie považuje za nesprávne, pričom musí uviesť, akými právnymi úvahami sa pri svojom rozhodnutí spravoval. Tejto povinnosti sa preskúmajúci súd nemôže zbaviť.

Navyše aj vo všeobecnej rovine musí každé rozhodnutie súdu splňať požiadavku preskúmateľnosti, t.j. z jeho odôvodnenia musí byť neúspešnému žalobcovi jednoznačne zrejmé, z akých dôvodov súd jeho žalobu zamietol, t.j. v čom je odlišnosť pohľadu súdu na sporné skutkové a právne otázky. V danom prípade ide podľa názoru žalobcu výlučne o otázky právne. To je samotnou podstatou preskúmateľnosti rozhodnutia. Túto zásadu však prvostupňový súd nerešpektoval tým, že neuviedol, z akých dôvodov neuznal právne argumenty žalobu v 12 z celkovo 14 bodoch napadnutého správneho rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu je podľa názoru žalobcu rozhodnutie prvostupňového súdu prekvapivé a nepreskúmateľné.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu vyjadril listom z 25. augusta 2009, v ktorom žiadal rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 v spojení s § 250ja Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Podľa § 250ja ods. 1 OSP proti rozsudku súdu podľa § 250j ods. 1 a 2 je prípustné odvolanie.

Podľa ods. 3, ak odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie správneho orgánu v medziach žaloby nie je v súlade so zákonom a súd prvého stupňa žalobu zamietol, môže rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že zruší rozhodnutie správneho orgánu a vráti vec žalovanému správne orgánu na ďalšie konanie. Inak o odvolaní rozhodne spôsobom podľa § 219 až 221 tohto zákona.

Podľa § 246 ods. 1 na preskúmanie rozhodnutí a postupov sú vecne príslušné krajské sudy, ak zákon neustanovuje inak.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f) súd rozhodnutie zruší, len ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Ústavného súdu Slovenskej republiky ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že efektívny

súdny prieskum rozhodnutí štátnych orgánov za účelom zabezpečenia práv a záujmov jednotlivcov je základným prvkom systému ochrany ľudských práv.

Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na nezávislom a nestrannom súde. Tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy vykonáva.

Vykladať a aplikovať zákony je v právomoci všeobecných súdov, pričom tento výklad nesmie byť arbitrárny a musí byť náležite odôvodnený.

Rozhodnutie súdu musí byť odôvodnené a musí byť z neho dostatočne zrejmé na základe čoho súd dospel k svojmu rozhodnutiu. Aj keď nie je nevyhnutné, aby sa súd vysporiadal s úplne všetkými argumentmi účastníkov, vyjadrenie, ktoré bolo akceptované a malo rozhodujúci vplyv na výsledok sporu musí byť zdôvodnené jasne a nepochybné.

Rozsudok vynesенý súdom musí obsahovať odôvodnenie. Odôvodnenie rozsudku musí byť písomné a musí obsahovať odpovede súdu na všetky argumenty prednesené stranami, ktoré viedli k rozhodnutiu. Rozsah tejto povinnosti závisí od povahy rozsudku. Dôvody musia byť špecifikované s ohľadom na skutkové okolnosti prípadu a nielen odkazovať na určité časti zákonov. Akýkoľvek nedostatok alebo neadekvátnosť v odôvodnení môže viesť k neplatnosti rozsudku z formálnych dôvodov.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku, tak ako je uvedené vyššie, nie je vôbec zrejmé, ktoré skutočnosti považoval krajský súd za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil.

Už vôbec nemožno konštatovať, že odôvodnenie rozsudku je presvedčivé.

Odvolačí súd dáva do pozornosti, že úlohou súdu v preskúmovacom konaní je preskúmať zákonnosť postupu a rozhodnutia správneho orgánu v medziach žaloby, pričom v danom prípade krajský súd tento prieskum v podstatnej časti vôbec neurobil.

Nevysporiadal sa s námietkami žalobcu uvedenými v žalobe, ale v odôvodnení len uviedol, čoho sa domáhal žalobca, ako sa k veci vyjadril žalovaný a čo bolo obsahom napadnutých rozhodnutí správnych orgánov.

Najdôležitejšou časťou odôvodnenia akéhokoľvek rozsudku je tzv. právna veta, t. j. právny názor konajúceho súdu, ktorý odôvodňuje výrok, korešponduje s výrokom a umožňuje každému pochopiť, prečo konajúci súd vo veci rozhodol tak, ako rozhodol. Pri nedostatku právnej vety nie je možné dospieť ani k záveru, či je rozhodnutie prvostupňového súdu vo výroku vecne správne, keďže výroku nekorešponduje žiadne relevantné odôvodnenie.

Odvolací súd upozorňuje, že prvostupňový súd nemôže postupovať analogicky podľa ustanovenia § 219 ods. 2 OSP, nakoľko toto sa vzťahuje na odvolacie súdne konanie, t. j. aj v konaní podľa piatej časti OSP možno toto ustanovenie použiť len v súvislosti s § 250ja a § 246c ods. 1 OSP, t. j. v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa.

To znamená, že pri prieskume rozhodnutí správnych orgánov sa prvostupňový súd nemôže bez ďalšieho jednoducho stotožniť s dôvodmi preskúmaného rozhodnutia správneho orgánu a v odôvodnení svojho rozsudku iba poukázať na toto rozhodnutie, nakoľko takýto postup opomína základný význam správneho súdnictva, t. j. súdny prieskum rozhodnutí orgánov verejnej správy.

Navyše takýto postup neumožňuje žiadne ustanovenie procesného predpisu.

Z ustanovenia § 246 ods. 1 OSP vyplýva, že konanie v správnom súdnictve je v zásade dvojinštančné. Nie je úlohou odvolacieho súdu domýšľať dôvody, pre ktoré prvostupňový súd rozhodol vo veci tak ako rozhodol, ani nahrádzať úlohu prvostupňového súdu v súdnom prieskume rozhodnutí správnych orgánov. Ak by odvolací súd takúto úlohu na seba zobral, potom by vážnym spôsobom zasiahol do práva účastníka konať pred súdom, nakoľko by ho *de facto* obral o možnosť dvojinštančného konania garantovaného v týchto prípadoch zákonom.

Preto krajský súd pochybil, keď žalobu žalobcu zamietol bez toho, aby sa v odvolaní svojho rozhodnutia riadne vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami, ktoré v žalobe žalobca uviedol.

Takéto rozhodnutie možno považovať za arbitrárne, pretože aj nedostatočne odôvodnené rozhodnutie súdu môže zasiahnuť do práva na súdnu ochranu, ktorá je garantovaná každému Ústavou Slovenskej republiky.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. f) napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, pričom v novom konaní krajský súd preskúma zákonnosť postupu a rozhodnutia žalovaného, vo veci opätovne rozhodne, pričom rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania podľa § 224 ods. 3 OSP a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodní podľa § 157 ods. 2 OSP.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave dňa 1. februára 2011

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Nikoleta Adamovičová